

УДК 338.1

Наталя Витягловська

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Natalja Vytiahlovska

THEORETICAL ASPECTS OF INNOVATIVE ACTIVITY OF THE ENTERPRISE

У сучасних умовах господарювання одним з напрямків, що сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства виступає інноваційна діяльність, яка сприяє посиленню конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення якості виробленої продукції та послуг, що надаються за умови цілеспрямованого новаторства, впровадження нових технологій.

Під інноваційною діяльністю розуміють діяльність, спрямовану на здійснення експериментальних розробок, при впровадженні яких буде виготовлений новий або вдосконалений старий продукт, який згодом буде затребуваний на ринку. Крім того, інноваційна діяльність передбачає вдосконалення або розробку нового технологічного процесу за умови його подальшого застосування у виробничій діяльності підприємства.

Основними принципами організації та впровадження інноваційної діяльності є: цільова орієнтація, адаптивність, економічність, системність, ієрархічність, оптимальність.

Слід враховувати, що впровадження нових технологій призводить до необхідності застосування адекватних змін в існуючих формах і методах організації управління, що обумовлює подальшу розробку інновацій в сфері прийняття управлінських рішень.

На інноваційну діяльність підприємства впливають загальні та специфічні фактори.

Найбільш впливовим загальним фактором виступають циклічні коливання економіки. До специфічних факторів слід віднести комерційно-політичні умови реалізації конкретних продуктів інноваційної діяльності на ринку, стан науково-технічного потенціалу виробничої сфери.

Особливе значення для організації інноваційної діяльності на підприємстві має формування відповідного механізму її розвитку, під яким розуміється сукупність організаційно-економічних форм реалізації та стимулювання проведення інноваційної діяльності, формування інноваційних рішень, методи їх регулювання.

Застосування даного механізму здійснюється на трьох рівнях: макрорівні, регіональному і мікрорівні (рівні підприємства).

На макрорівні - розробляється державна інноваційна стратегія, яка проявляється у створенні сприятливого законодавчого інноваційного клімату, як для окремих підприємств і організація певної галузі, так і для держави в цілому.

На регіональному рівні вирішуються аналогічні питання, але вже з урахуванням специфіки конкретних регіонів.

При цьому, як на макро-, так і на регіональному рівні основні рішення повинні бути спрямовані на вдосконалення нормативно-правової бази в області інновацій; надання інвесторам певних пільг і привілеїв, підготовку компетентних фахівців з інноваційної діяльності.

Інноваційні процеси в економіці не набули вагомих масштабів, кількість підприємств, що впроваджують інновації, зменшується з кожним роком і становить зараз 12–14%, що менше в 3–4 рази, ніж в інноваційно розвинутих економіках. Наукоємність промислового виробництва знаходиться на рівні 0,3%, що на порядок

менше від світового рівня. При цьому майже третина коштів, що витрачаються на інноваційну діяльність, припадає на закупівлю обладнання, в той час як на придбання прав на нову інтелектуальну власність або на проведення НДДКР витрати на порядок менші. Майже половина з інноваційних підприємств взагалі не фінансують проведення в інтересах свого виробництва наукових досліджень.

Якщо інноваційний розвиток підприємства стає пріоритетним завданням, то для його втілення необхідно провести зміни у виробничій і збутовій діяльності, в розподілі фінансових і інвестиційних ресурсів і в проведенні маркетингової політики.

Дані зміни повинні ґрунтуватися на двох принципах:

- необхідно дотримуватися балансу інтересів споживача і виробника, тобто впроваджуваний інноваційний продукт повинен відповідати як вимогам ринку, так і відповідати потребам для розвитку підприємства;

- інвестиційна діяльність підприємства повинна здійснюватися безперервно.

Сучасний етап інноваційного розвитку все більше пов'язується з такими його пріоритетними напрямками, як: автоматизація, роботизація, кібернетизація, розвиток мікроелектроніки, біотехнології, інформатики, енергозберігаючих технологій. Тому сучасний інноваційний етап можна назвати комп'ютерно-інформаційним. Дуже важливо для підприємства, яке намагається в даний час втримати чи завоювати нові ринки позиції виходити у сферу електронного ведення бізнесу. Якщо компанія починає роботу на електронному ринку, то вона починає проводити електронний бізнес (електронну комерцію). Ядром, основою самої ж автоматизації виступає комп'ютерна техніка. Водночас дедалі більшу роль у житті суспільства відіграє інформатика. "Інформатика" — французький за походженням термін, що поєднав у собі два слова: "інформація" і "автоматика".

При цьому слід враховувати, що впровадження інноваційної діяльності - це процес досить тривалий, і керівництво підприємств має бути готове, що позитивний ефект може настати не так скоро, як це очікується. Крім того, інноваційна діяльність є діяльністю з високим ступенем ризику і не завжди виправданого. Тому прийняттю рішення про доцільність застосування інноваційної діяльності повинен передувати всебічний аналіз всіх плюсів, мінусів і можливих наслідків, а для цього необхідне залучення фахівців даної сфери.

Список використаних джерел:

1. Попова Н. О. Науково-теоретичні основи управління інноваційним розвитком на підприємстві / Н.О.Попова// Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу, № 4(16),2011 р. – С. 133-138.
2. Сімоненко Д.С Проблеми планування інноваційної діяльності підприємства / Д.С. Сімоненко // Економічні інновації, вип. 38 - С. 189-196.
3. Бутенко О. А. Основні напрями та пріоритети інноваційної діяльності в Україні / О.А. Бутенко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво, 2006. – № 3. – С. 28–30
4. Федішин І.Б., Федішин Б.П. Стратегічний розвиток економіки на інноваційній основі / І.Б.Федішин, Б.П. Федішин // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2011. - Вип. 1 [4]. – Режим доступу : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11fbpno.pdf>